

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

Abonamentul

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

In luna Mai

Luna mai este luna florilor, a luminii și a biruinții. De aceea clasa muncitoare și-a ales ziua de 1 Mai, ca zi a solidarității internaționale a muncitorimii, vestitoare a înfloririi unei vieți mai bune și mai fericite pentru întreaga omenire. Dar în luna mai sărbătorim și ziua de 9 Mai, ziua independenței noastre naționale de stat și a victoriei forțelor democrației și socialismului asupra armatei hitleriste.

Sub steagul biruitor al lui 1 Mai și pe drumul victoriei din 9 Mai 1945, forțele democrației, socialismului și păcii, pășesc înainte din biruință în biruință. Sărbătorirea zilei de 1 Mai și aniversarea a 13 ani de la strălucita victorie asupra Germaniei hitleriste se întâmplă într-un moment, în care oamenii muncii de pretutindeni, făcând bilanțul succeselor de până acum, își unesc forțele pentru a zădărnici planurile ațîțătorilor la război, a celor ce pregătesc un război atomic. Ei își unesc forțele spre a impune interzicerea armelor atomice, spre a cere folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, spre a impune pacea și rezolvarea prin tratative a tuturor problemelor internaționale litigioase.

Forțele păcii sînt în necontenită creștere. Țările de democrație populară, în frunte cu Uniunea Sovietică — marea țară a constructorilor comunismului — s-au dezvoltat într-un ritm accelerat, făcînd progrese uriașe atît în domeniul economic, cît și în cel cultural și în cel al capacității lor de apărare. Iar sutele de milioane de oameni ai muncii și de partizani ai păcii din celelalte țări și-au intensificat lupta pentru pace, pentru libertate, pentru o viață mai bună. Astfel că omenirea muncitoare își strînge rîndurile pentru ca viața cea nouă să fie biruitoare pretutindeni.

Țara noastră a devenit dintr-o țară cu industrie și agricultură înapoiată, o țară cu o industrie bine dezvoltată — la temelia ei stînd industria grea producătoare de mașini — și cu o agricultură avansată. Bazat pe succesele dobîndite, poporul nostru e hotărît să muncească cu mai mult elan pentru ridicarea continuă a nivelului de trai și cultural al oamenilor muncii.

Inchinîndu-și toate forțele muncii pașnice, creatoare, poporul nostru este un factor activ în lupta pentru pace. El luptă alături de toate popoarele lumii — pentru re-

VIZITAȚII CANONICE

I. Vizita canonică în Or. Stalin

Duminică în 9 martie 1958, I. P. S. Mitropolit NICOLAE, însoțit de P. C. prot. D. Belu și D. Călugăr, a făcut o vizită canonică în Or. Stalin. La intrarea în biserica „Sf. Nicolae”, I. P. S. Sa a fost întîmpinat de preoții locali și de mulți credincioși. Pr. paroh I. IȘA a rostit cuvîntul de bun sosit, arătînd cîtă bucurie aduce această vizită în sufletul bunilor credincioși din acele părți. I. P. S. Mitropolit NICOLAE a tîlmăcit de asemenea bucuria curată cu care vizitează biserica istorică Sf. Nicolae din Schei.

După aceea s-a slujit Sf. Liturghie în sobor și la care au luat parte credincioșii parohiilor „Sf. Nicolae” și mulți alții din celelalte parohii, ale orașului.

La sfîrșit, I. P. S. Mitropolit Nicolae a predicat în legătură cu Evanghelia zilei, subliniind că multe boale și necazuri sînt un rezultat al păcatelor pe care le săvîrșim zilnic; păcatele slăbănesc trupul și sufletul nostru. I. P. S. Sa i-a îndemnat pe credincioși să aibă încredere și în descoperirile științei, fiindcă știința aduce mult bine în lume și ea lecuiește multe boale.

zolvarea pașnică a problemelor internaționale litigioase, pentru crearea unei Germanii unite, democratice și pașnice, pentru intensificarea relațiilor economice și culturale între popoare, pentru conviețuirea pașnică între țări cu sisteme sociale deosebite, pentru ca prin muncă și bună înțelegere popoarele să-și făurească o viață mai bună. Luptînd pentru pace, poporul nostru este însă hotărît să-și apere patria împotriva oricărui agresor și muncește pentru întărirea ei.

Biserica ortodoxă este alături de popor. Ea sprijinește munca poporului nostru pentru o viață mai bună și pentru întărirea Patriei, ea sprijinește lupta poporului pentru pace, împotriva războiului atomic.

Luna mai e luna luminii, a bucuriei și a florilor. E luna marilor biruințe a oamenilor muncii. Sub flamura ei luminoasă viața cea nouă pășește înainte spre noi biruinți. 1 Mai și 9 Mai sînt un îndemn de a continua cu hotărîre înnoită lupta pentru pace, pentru bunăstare, pentru fericire. Și în această luptă popoarele vor birui!

La sfîrșit, P. C. prot. I. MUNTEANU a mulțumit, în numele preoțimii și credincioșilor, pentru vizita făcută lor de I. P. S. Mitropolit.

A urmat apoi o agapă cu participare restrînsă.

În aceeași zi, seara la orele 6, în biserica „Bunavestire” s-a cîntat un concert religios osebit de reușit și cu care prilej P. C. prot. I. FLOREA a adus I. P. S. Sale mulțumiri pentru bucuria pricinuită clerului și credincioșilor din Or. Stalin.

*

A doua zi, în 10 martie a. c., I. P. S. Mitropolit NICOLAE a prezidat conferința de orientare a preoțimii noastre din protopopiatul Codlea. Cu acel prilej, P. C. preot A. ANTIMIR a citit lucrarea: „MIJLOACE PENTRU APĂRAREA PĂCII”, și pe marginea căreia, mai mulți preoți au adus completări folositoare tuturor.

I. P. S. Mitropolit Nicolae a luminat și a tras brazdă dreaptă în problema apărării păcii, îndemnînd preoțimea protopopiatului Codlea să lupte cu convingere și cu însuflețire pentru pace, aceasta fiind una din îndatoririle de căpetenie a fiecărui slujitor al altarului Domnului Hristos.

II. La Alba-Iulia

În 14 martie a. c., I. P. S. Mitropolit NICOLAE a prezidat conferința de orientare a preoțimii noastre din protopopiatul Alba-Iulia. Și în această conferință s-a debătut subiectul arătat mai sus.

Pr. SIMION ILIE a citit lucrarea despre mijloacele pentru apărarea păcii și preoții aceluia protopopiat au adus cuvinte de îmbărbătare în lupta pentru apărarea acestui mare bun al întregii omeniri cinstite și muncitoare.

La Alba Iulia, ca și la Or. Stalin, I. P. S. Mitropolit Nicolae a precizat cadrul în care trebuie să se desfășoare lupta preoțimii pentru apărarea păcii, subliniind mai ales demnitatea și seriozitatea cu care fiecare preot este dator să se înfățișeze în fața credincioșilor săi cînd susține o asemenea luptă nobilă și legată strîns de chemarea preoțească.

P. C. prot. V. NEGREA a salutat cu căldură prezența la conferință a I. P. S. Mitropolit și a mulțumit înaltului ierarh în numele preoțimii pentru sfaturile înțelepte cu care a cinstit-o.

Despre prietenie

1 Din istorisirea Evangheliei știm că era în Ierusalim o scăldătoare, numită a oilor (probabil pentru că aici se spălau oile, care erau duse la templu pentru jertfă) numită evreește Bethesda sau „Casa Milostivirii”, scăldătoare cunoscută și sub numele de Lacul Siloamului. Apele acestei scăldători erau tulburate din când în când de îngerul Domnului: „și cel ce intra întâi după tulburarea apei, se făcea sănătos, ori de ce boală era cuprins” (Ioan 5, 4).

Din aceste cuvinte cunoaștem că apele lacului Siloamului nu aveau nici o calitate de vindecare naturală, cum sînt apele atîtor băi din țara noastră sau din alte țări cu putere de vindecare a unor boli prin scăldare sau prin băutul apei, ci apa Lacului Siloam avea putere de vindecare numai din când în când, la tulburarea ei de către îngerul Domnului și atunci se putea vindeca numai un singur bolnav, care intra primul în scăldătoare și se vindeca de ori ce boală era cuprins.

Aceste ape primeau puterea miraculoasă de la Dumnezeu și ceea ce se săvîrșea acolo, era o vindecare minunată. Nu e mirare deci că: „zăceau mulțime mare de bolnavi: orbi, schiopi, uscați, așteptînd mișcarea apei” (Ioan 5, 3).

Slăbănogul din Sfînta Evanghelie stătea aici de 38 de ani, fără să se fi putut vindeca, căci nu avea pe nimeni care să-l ajute. Ce tristă viață și ce nefericită suferință! Slăbănogul însă o suportă cu resemnare și răbdare îngerească. Cîți nu s-au vindecat sub ochii săi și s-a bucurat și el de vindecarea lor! Totuși, dacă ne gîndim bine, mila ne cuprinde azi sufletul și în acelaș timp revolta și ne întrebăm: cum se poate ca 38 de ani să nu se găsească nimeni, care să aibă milă și să ajute pe acest nefericit bolnav? Nici rude, nici prieteni? Nimeni dintre oameni, numai Mîntuitorul a avut milă de el! Hristos care a spus: „Milă vreau nu jertfă”, s-a oprit lîngă bolnav; Hristos care a zis: „Milă mi-e de popor”, îl vede și-l compătimește; numai Dumnezeu îl ajută, după principiul de El stabilit: „Nu celor sănătoși, ci celor bolnavi le trebuie doctor” și îi redă sănătatea după o suferință grea de 38 de ani.

2. Oamenii, semenii slăbănogului, au rămas nepăsători și reci la suferința lui. Sînt și azi atîția creștini împietriți cu inima, care nu vor să cunoască suferința omenească și obligațiunea creștinească de a ajuta pe cel în nevoi. Trec pe lîngă cei năcăjiți nepăsători și nemiloși, uitînd că în baza poruncii Mîntuitorului de a iubi pe aproapele nostru, datori sîntem ca să-i ajutăm în necaz, și să facem binele. Dacă scris este: „Fericii cei milostivi, că aceia se vor milui”, și dacă lui Hristos îi este milă de noi, nu ne va întreba El odată: „Oare nu se cădea ca și ție să-ți fie milă de fratele tău?” Datoria noastră creștinească este să venim în ajutorul celor năcăjiți și lipsiți, cum a făcut și Iisus Hristos. Să nu ne vedem numai pe noi; să nu ne emoționăm numai la necazul nostru, ci să privim cu înțelegere și prietenie la aproapele nostru și lipsurile lui.

Slăbănogul din Evanghelie nu a avut nici un prieten pe care să se bizuie și la care să recurgă în necaz. Cîtă tristețe cuprind cuvintele lui: „Doamne, om nu am, ca, dacă se va tulbura apa, să mă bage în scăldătoare, căci pînă cînd merg eu, altul înaintea mea se pogoară”. Ce tristă este viața aceluia dintre noi, care nu are nici un prieten cu care să schimbe un cuvînt, căruia să-i spună necazul, care să simtă alături de el, și pe care să se poată rezema în necaz. De multe ori un prieten bun și sincer, devotat și plin de afecțiune și înțelegere, este mai mult decît un

tată și o mamă, un frate sau o soră. E adevărat, că acești prieteni buni, sînt puțini, dar sînt. Prietenul adevărat însă, la nevoie se cunoaște. Cînd ești tînăr, frumos, plin de viață și cu bani, nu e mirare că ai prieteni mulți. Aceștia sînt ca vremea bună: cînd e senin sînt lîngă tine; cînd s-a înorat, te părăsesc. Aceasta nu e prietenie, ci înșelăciune. Cînd ești în bine, toți te laudă, toți profită de tine și după tine, toți te înconjoară; cînd ai ajuns la necaz, toți te părăsesc și rămîi singur, cu suferința și cu dezamăgirea prieteniei false.

Dacă slăbănogul din Sfînta Evanghelie ar fi avut un prieten adevărat n-ar fi suferit atîta.

Noi avem acest prieten bun, care în tot timpul și în tot locul este cu noi, e lîngă noi, ne apără, ne ocrotește, ne mîngăie și ne ajută; ne îndeamnă și ne încurajează; e sincer și discret; iubitor, desinteresat.

Acesta este Iisus Hristos Domnul. Prietenul nostru cel mai scump și cel mai drag. Ne însoțește, ne întrebă: „Vrei să fii sănătos?” Eu te ajut. El l-a ajutat și pe slăbănogul din Sfînta Evanghelie. Ne întrebă: „Vrei să fi curățit de păcate?” Eu te mîntuesc. „Vrei să fii desăvîrșit?” Eu sînt Calea, Eu îți dau puterea ca să lupți.

Dacă Hristos ne este prieten bun și scump, tot așa trebuie să fim și noi pentru El: prieteni plini de credință, de dragoste și de nădejde. Insuși El ne spune că sîntem prietenii săi: „Mai mare dragoste decît aceasta nimeni nu are, ca să-și pună cineva sufletul pentru prietenii săi. Voi prietenii mei veți fi, de veți face ceia ce vă poruncesc eu! De acum nu vă mai chem slugi, căci sluga nu știe ce face Domnul său; ci v-am chemat prieteni, pentru că v-am arătat toate cele ce am auzit de la Tatăl”. (Ioan 15, 13—15).

3. Desigur, în lume trăind, nu ne putem lipsi de legătura cu oamenii, de prietenia oamenilor. Nici Dumnezeu nu voiește acest lucru, căci Insuși a spus: „Nu este bine să fie omul singur pe pămînt, să-i facem lui ajutor asemenea lui” și a făcut Dumnezeu pe Eva, care i-a fost și soție și mama copiilor săi și prietenă. Deci cel mai apropiat prieten al nostru, cel mai bun și mai sincer aici pe pămînt; cel mai curat, cel mai desinteresat prieten între oameni: cel mai jertfitor; devotat și ideal prieten, este și trebuie să fie soțul pentru soție și soția pentru soț. La fel între copii și părinți trebuie să fie adevărată dragoste.

Dar prietenia trebuie să se întindă dincolo de cercul familiei. Ea leagă la o laltă oameni de aceeași credință și oameni de credințe deosebite, oameni din același popor și oameni din popoare deosebite. Ea leagă chiar și popor de popor. Biserica de Biserică.

Cuvintele din Sfînta Scriptură să ne fie călăuză în raporturile noastre prietenești: „Prietenul credincios este acoperemînt tare și cel ce l-a aflat pre el, aflat-a o comoară”. (Iisus Sirah 6, 14). „Prietenul credincios este leacul vieții și cei ce se tem de Domnul îl vor afla pre el”. (Iisus Sirah 11, 16). „Nu părăsi pe prietenul cel vechi, căci cel nou nu este asemenea lui”. (Iisus Sirah 9, 12, 12).

Să avem încredere în prietenii credincioși și să nu-i părăsim. Se spune că Alexandru Macedon s-a îmbolnăvit grav de friguri. Doctorul său Filip îi era și prieten, dar cineva căruia nu-i plăcea această prietenie, a scris lui Alexandru o scrisoare anonimă, prin care îl vestea, că Doctorul Filip vrea să-l otrăvescă cu medicamentele ce-i va oferi dimineața următoare. Alexandru cel Mare a trecut prin momente grele. Dimineața cînd a venit Doctorul Filip, Alexandru dădu a-

Biserica ortodoxă Biserica păcii

Biserica noastră, mama creștinătății, predică pe pămînt: Pacea; o propovăduiește cu tot zelul și cu mult avînt. Cu toată puterea ei spirituală luptă cu mult spor, pentru ea, pentru pace, care-i darul cel mai scump și bunul suprem al tuturor oamenilor muncii din lumea largă.

Domnul Dumnezeu al creștinilor este „Domnul Păcii”, Domnul cel sfînt a cărei „împărăție e dreptate și pace” pe fața pămîntului.

Solia cerească, minunată, cîntată de corurile de cete îngerești, la Nașterea lui Hristos, a fost tot pacea, cea mult iubită de cei de sus, ca și cei de jos.

Domnul Iisus Hristos este „Domnul Păcii” și ne poruncește să trăim tot în pace — în decursul vieții. El a adresat ucenicilor Săi un salut prețios și anume: „Pace vouă; pacea Mea las vouă!” E un salut creștinesc adresat prin apostoli tuturor credincioșilor. Iar la serviciul diyin, public, la sf. Liturghie, de atîtea ori este repetat de preoții liturghisitori ai bisericii ortodoxe. Marele Mîntuitor, Domnul Iisus Hristos, binecuvintează cu bucurie și drag pe „făcătorii de pace”, și în cartea Sa, Testamentul cel Nou, pecetluit cu sîngele Său, numește „fericiți” pe cei ce luptă și apără pacea, zicînd astfel: „Fericii sînt făcătorii de pace, căci aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema”. „Pace vouă, pace tuturor!” e strigătul bisericii de două mii de ani, e lupta ei de astăzi alături de popoarele lumii, dornice de liniște și de fericire. Aceasta e ținta și deviza vieții oricărui creștin ortodox; pentru pace trăim și pentru ea vom lupta, dacă va fi nevoie, pînă la jertfirea vieții noastre pe altarul marelui și sfînt al patriei noastre, Republica Populară Romîna. Chiar Sfinții Apostoli, prin scrierile și prin viața lor de jertfire și sfîntenie, ne îndeamnă să trăim în pace, în bună înțelegere și perfectă armonie cu toții. E lucrul cel mai frumos și bun, ce-i place și lui Dumnezeu. Pacea lui Hristos, „ce covîrșește ori ce minte omenească”, să stăpînească inimile noastre și să fie izvor de luptă neconținută pentru pacea a toată lumea.

Pr. V. Anastasiu-Bassarabin

cestuia cu o mîna să citească scrisoarea, iar cu cealaltă luă paharul cu medicamente și-l bău. Doctorul Filip l-a întrebat apoi: „cum a putut bea medicamentele, cînd a primit o asemenea scrisoare”. Alexandru îi răspunde: „Am luat medicamentele din două motive: primul, pentru că Filip e doctor și în al doilea rînd pentru că Doctorul Filip mi-e prieten”. Ce exemplu frumos de încredere în prietenie! De fapt Alexandru se făcu sănătos.

Să avem încredere în Domnul nostru Iisus Hristos, așa cum se spune în Epistola Sf. Iacob (2, 23): „Și așa s-a împlinit Scriptura ce zice: „Crezut-a Avram lui Dumnezeu și i s-a scotit spre dreptate și prieten al lui Dumnezeu s-a chemat”.

Să avem încredere în puterea prieteniei, care unește sufletele, unește popoarele în lupta pentru bine, pentru dreptate, pentru pace.

Prot. IULIU MAN

Sf. ierarh Sava Brancovici

— 1656—1680 —

Ca mărgelele în salbă se înșirau căsuțele curate de-alungul apei Crișului Alb și ca un uriaș peste pitici se ridica peste ele o zidire cât un munte, cetatea Inăului. Apoi ca un brad peste tufiș se înălța în văzduh și turnul bisericii mănăstirești „Sf. Nicolae” cu scaunul ei vlădesc.

Înăuanul Ioan Brancovici, ca bun ostaș, își slujea cu vrednicie cetatea, iar ca bun creștin se osîrduia cu credință și pentru biserica legii sale, căci neamul lui odrăzlit-a pe vlădicii ei Matei și Sava — trecut la cele veșnice și pe Longhin cel de acum. (1628—1640).

La jarul credinții încălzea el, dimpreună cu soția sa Maria cea evlavioasă și sufletul copiilor săi, dintre care Simion, cel mai mare, s-apropia de cincisprezece ani.

Acesta supt-a de prunc laptele rugăciunii, pe care o picura în taină maică-sa toată vremea, legănatu-s-a de copil pe aripile melodiilor sfinte, pe care le cânta tatăl său pe-acasă, ca-n strana bisericii. Iar de câțiva ani, de când se lipise de unchiul său, vlădica Longhin și se făcuse casnicul lui, sorbea cu nesaț mierea înțelepciunii dumnezeiești din fagurii Sfintei Scripturi. De aceea mare durere s-a născut în sufletul lui, când vlădica Longhin plecă de la Inău, trecu munții și se așeză stareț la Mănăstirea Comana din părțile Bucureștilor. Așa că peste puțin timp Simion porni spre acea mănăstire, cu gândul să rămână acolo.

— Domnul te-a adus, dragul meu, îi grăi starețul cum îl văzu și-l îmbrățișă ca un tată pe un fiu.

— Domnul să-mi ajute, să-i fiu bun învățăcel, îi răspunse el cu smerenie, sărutându-i dreapta.

— Când ai plecat din Inău și ce mai fac pe-acasă?

— De mult. Și-am cutreierat țările vecine, cu mănăstirile și schiturile lor, să văd, să simt și să culeg tot ce-i frumusețe sufletească și pașii mi se opriră aici.

— Vrednic ești de laudă, nepoate Simioane. Caută și la noi podoabele duhului, că ele îți-or prinde bine cândva...

Și Simion se făcu ucenic ascultător și silitor. Ajunse fruntaș la învățătură, la cântarea psaltică, la scrierea înflorită și la meșteșugul zugrăvirii de icoane. Vlădica Longhin se lumina la față de câte ori îl vedea întiiul la cele bune.

Așa trecu un an, trecură doi. Și Simion se făcea tot mai voinic, tot mai destoinic și tot mai cucernic. Odată, însă, îl chemă unchiul său la sine și-l întîmpină:

— Știi ceva de pe-acasă, dragul meu?

— Nimic, uică (=unchiule).

— Știi că umblă ciuma pe-acolo?

— O fi rău de sârmanii bănațeni.

— Și știi că-i seceră cu nemiluita pe bieții înăuani? Și că, n-a cruțat nici casa voastră?

— Vai de mine! Pe cine-o fi secerat oare? izbucni el cu boabe de lacrimi în ochi.

— Pe Vasilică și pe Mihăiță...

— Vai, fraților mei cei dragi!

— Și pe drăgălașa Maricica...

— O, vai sora mea cea logodită!

— Și-n urmă și pe tatăl tău...

— O, vai, cum am rămas orfan de tată!

Și-n hohot de plîns se-mbrățișară unchiul și nepotul. Simion plecă apoi acasă, cu-n roiu de gânduri în cap și cu-n potop de dureri în pieptul său nemîngăiat. Când ajunse acasă, văduva Maria, mama lui, își strîngea la piept pe Gheorghită cel de câteva luni și mîngăia căpșorul Ecaterinei celei de câțiva ani și se tînguia amar:

— Pustie-s Doamne, pustie și ca mine alta nu mai fie...

Dar în clipa tînguirii se deschise ușa și în prag un tînăr îi grăi cu drag:

— Nu mai ești pustie, măicuța mea, că iată-mă și pe mine lîngă tine, pe fiul tău Simion!

Și abia le-ajunse o săptămînă să-și descarge toată povara de pe inimă și să-și găsească un rost în viață.

— Să dăm înainte, cu încredere, mamă scumpă, că după noapte vin zorile și după rău vine binele, mărturisia mereu Simion.

Și el se puse pe lucru. Făcu rînduială în agoniștea părintească, urzindu-i cu destoinicie înflorirea. Intră în slujba stranei bisericești, înălțîndu-i cinstea cu cîntarea sa cuceritoare. Ba și pe armă punea mîna, cînd cădeau otomanii păgîni pe capul oamenilor, prădîndu-le bunurile, cum pradă lăcustele bucatele și brațul său temut era de ei. De aceea înăuanii îi rosteau cu laudă numele și pentru sfat mulți îl căutau.

Mama lui însă nu avea odihnă: Ea știa că Simion tînjea după viața călugărească. Cum putea însă să-l lase să se ducă și ea să rămînă singură, bolnavă și cu doi copii mici? De aceea cu multe lacrimi și multă stăruință înduplecă pe Simion, fiul ei, să se însoare. El însă sporea acum și mai mult în credință și în rîvnă pentru Sf. Biserică. De aceea cînd muri protopopul Grigorie din Inău, soborul preoților și credincioșilor alese cu un glas pe cîntărețul Simion de preot și protopop al Inăului. El se legă atunci să le fie păstor sufletesc. Cu hîrtii în rînduială apoi, trecu munții și luă de la mitropolitul Ștefan al Țirgoviștei darul preoției și protopopiei și se întoarse acasă cu bucurie. Dar aici bucuria i se schimbă în amărăciune. Poarta și-a găsit-o zăvorîtă, casa părintească pustie, soția pogorîtă în mormînt, iar mama pripășită la mănăstire. Dar izbeliștea nu l-a înfrînt. De aceea își zise în taină:

— Domnul vrea ceva cu mine... Poate ca toată viața mea Lui să i-o dau... Și toată inima lui o închină Domnului și poporului credincios.

La biserica Sf. Nicolae, la slujba protopopului Simion, s-adunau toți credincioșii, căci rugăciunea lui era vie, cuvîntul său cu miez, cald și limpede și avea povață pentru tot necazul din viață și mîngăere pentru ori și ce fel de durere. De aceea, nu-i mirare, că numele său prinse a se purta cu drag pe buzele bănațenilor și mai tîrziu și pe cele ale ardelenilor și bihorenilor și maramureșenilor. Și căpetenii de altă lege îl cinsteau pentru știința și rîvna sa, ba chiar și craiul Rakoczi (1648—1659) cu sfetnicii săi îl prețuia mult pentru destoinicia și osteneala sa întru cele ale credinții. Iar cînd se mută la odihna cea de veci vlădica Simion Ștefan din scaunul de la Alba-Iulia, soborul cu un glas îl ceru pe protopopul Simion al Inăului, să fie ierarh al dreptcredincioșilor din părțile Ardealului și Severinului și Bihorului și Maramureșului. Craiul Rakoczi îl întări, iar vlădica Ștefan de la Țirgoviște la Ziua crucii din anul 1656 îl și sfinți de ierarh, cu numele de Sava. Și credincioșii săi, apoi, cu litii și cîntări bisericești și cu vrednică preaslăvire îl înscăunară în mănăstirea din Alba-Iulia ca ierarhul lor legiuit.

*

Ierarhul Sava douăzeci și patru de ani purtat-a cîrja vlădicească în Alba-Iulia (1656—1680), străduindu-se să urmeze cu statornicie calea predaniei străvechi, făgașul credinții strămoșești.

Întru cele vremelnice și pămîntești, plecatu-s-a el crailor ardeleni, dar în cele veșnice și cerești era stîncă neclintită.

— Du-te, Sava, în numele nostru, la sultanul Mohamed IV-lea din Constantinopol, la țarul Alexei Mihailovici din Moscova, la voevodul Constantin Șerban din București, la Gheorghe Ștefan Vodă din Iași, la Kara Mustafa din cetatea Budei și mijlocește-ne milă și păsuire și folosință, îl rugară rînd pe rînd cei cinci crai ardeleni din vremea păstoririi sale. Și el se așternea drumului, și pe năduf și pe ger, bătea în porțile înalte, își destăinuia solia și venea acasă cu ispravă.

— Pleacă Sava și zidește școli de limba voastră, numai în ele învață crezul cel de legea noastră calvinească. Așează tiparnițe cu slova voastră, numai pune-n ele duhul înoirii noastre. Scoate pravili pe rumînie, numai canoanele le dă pe calvinie, îi porunceă pe rînd cei patru „piscupi” de la putere, care se perindară pe la cîrmă în vremea sa. El asculta cu inima îndoită porunca fiecăruia, pornită din crăiască împuternicire dar nu se încumeta a face ceva pentru împlinire.

— Dulce-i limba noastră romînească și e plăcută sufletului s-o grăiască, dar cum aş putea eu semăna prin ea neghina unor credințe greșite în griul cel curat al credinții noastre drepte? își șoptea el adesea.

— Paște-ți, Sava, turbulița rămasă, iar cu cea scăpată-n strunga mea, nu-ți mai bate capul. Și-apoi nu uita, că eu sînt și stăpînul tău cu tocmeală rînduit! îl muștra odată Tofeu, mai marele păstorilor calvini (1679).

— Una fost-a biserica mea din vechime și una și slobodă trebuie și-acum să fie, îi răspunse fără teamă ierarhul. Pentru că Sava Brancovici nu se înduplecă să părăsească vechea credință, ci îndruma pe preoți și credincioși pe calea ortodoxiei, Tofeu ridică pîră împotriva lui tocmai cînd craiul Apafi ținea sfat în Alba-Iulia.

— Omul ăsta fost-a totdeauna nărauit, dar acum își face de cap. Calcă-n picioare rînduiele noastre, legea noastră o hulește, pe mine întru nimic mă socotește, poruncile nici nu mi le bagă în seamă și înoirilor cu încăpăținare se împotrivește.

Dar nu astea, ci alta-i buba cea mai mare.

— Care-i, slugă credincioasă? întrebă craiul aprins la față.

— Uneltește împotriva măriei tale!

— Cum?

— Vă sapă la poartă, la Țarigrad, prin frațele său Gheorghe și prin solii împăratului și-ai țarului și alți vrăjmași de pe acolo, ca să vă surpe...

— Sînt dovezi?

— Multe. Și-apoi, el mai are și alte păcate...

— Ajunge! Să fie izgonit din scaun! Dar cu judecată! răcni craiul ca un leu rănit.

Și astfel în mănăstirea din Alba-Iulia, în ziua a doua a lunei iulie, anul Domnului 1680, din porunca prea luminatului craiu Apafi, scaunul de judecată scria o veninoasă carte de judecată.

Prezeșul scaunului: prefătușul bunurilor crăiești.

Jurații: protopopul calvin din Alba-Iulia și cel calvinizat din Vinț.

Pîrîș: Mihai Tofeu, episcop calvin.

Pîrît: Sava Brancovici, vlădica Romînilor.

Mărturii: notarași de la curtea craiului.

Vina: Risipirea de bunuri obștești și viață netrebnică.

(Continuare în pag. 4)

Pogorîrea Duhului Sfînt

Potrivit îndemnului dat lor de Mîntuitorul Iisus Hristos, Sînții Apostoli au rămas în Ierusalim. Ei trăiau în rugăciune și așteptau să se plinească făgăduința Mîntuitorului, adică pogorîrea Duhului Sfînt.

La cincizeci de zile după Inviere, zece zile după Înălțare, pe cînd Sf. Apostoli se găseau la rugăciune s-a plinit făgăduința Mîntuitorului.

Iată cum s-a făcut pogorîrea Duhului Sfînt.

„Cînd a sosit ziua sărbătorii Cincizecimii, Apostolii erau toți într-un cuget adunați la un loc. Și fără de veste s-a făcut din cer sunet, ca o suflare de vînt vijelios și a umplut toată casa, unde ședeau ei. Și li s-a arătat despărțindu-se niște limbi ca de foc și s-a lăsat cîte una pe fiecare din ei. Atunci s-au umplut toți de Duh Sfînt și au început să grăiască în alte limbi, cum le da Duhul să vestească.

În Ierusalim însă erau locuitori iudei, oameni cucernici din tot neamul de sub cer. Iar cînd s-a făcut sunetul acesta, s-a adunat mulțimea și s-a umplut de nedumerire, că-i auzea fiecare grăind în limba sa. Și se mirau toți și se minunau, zicînd unul către altul: „Aceștia, care grăiesc nu sînt ei oare toți galileieni? Cum dară auzim fiecare limba noastră în care ne-am nă-

cut?” (Fapte 2, 1—8)... Și se mirau toți și se minunau zicînd unul către altul: „Ce va să zică aceasta?”

Iar alții ziceau în batjocură: „S-au îmbătat cu vin dulce”.

Sculîndu-se însă Sf. ap. Petru cu cei unsprezece și-a ridicat glasul și le-a zis:

„Bărbați iudei și toți cei ce locuiți în Ierusalim, luați aminte la cuvintele mele și aceasta să vă fie știut: aceștia nu sînt beți, cum socotiți voi, căci acum e abia al treilea ceas din zi” (Fapte 2, 1—15).

Apoi le-a tălmăcit toate cele prezise de proroci despre Mîntuitorul Hristos, toate cîte s-au împlinit cu El: răstignirea, moartea, învierea și înălțarea Sa la ceruri.

„Deci, — a continuat Sf. Apostol Petru — fiind El înălțat la dreapta lui Dumnezeu și primind de la Tatăl pe Duhul Sfînt cel făgăduit, a săvîrșit ceea ce vedeți și auziți acum” (Fapte 2, 33).

Și auzind ei acestea s-au umilit cu inima și au zis către Petru și către ceilalți apostoli.

— „Bărbați frați, ce să facem?”

Iară Petru a zis către dînșii:

„Să vă pocăiți și fiecare din voi să se boteze în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor și veți primi darul Sfîntului Duh” (Fapte 2, 37—38).

Ei au primit cu bucurie cuvîntul lui Petru și s-au botezat. „Și s-au adăugat în ziua aceea ca la trei mii de suflete. Și erau neobosiți în ascultarea învățaturii Apostolilor, în împărtășire, în frîngerea pîinii și în rugăciuni. Și era tot sufletul cuprins de frică, pentru că multe minuni și semne se făceau prin Apostoli” (Fapte 2, 41—43).

Minunea pogorîrii Duhului Sfînt o sărbătorim la cincizeci de zile după Sf. Paști, la **Rusalii**. Acest mare praznic se și cheamă: **Pogorîrea Duhului Sfînt**.

D. CALUGAR

La optzeci ani

În 15 martie a. c. profesorul pensionar **Ilie I. Beleuță** a împlinit frumoasa vîrstă de 80 ani. Pentru că a fost un colaborator prețios al „Telegrafului Român” amintim aici cîteva date din viața și înfăptuirile lui.

Născut în 1878 în comuna Mîndra (Făgăraș) din părinți țărani (care au avut 8 copii), după ce a terminat școala primară în sat și la Făgăraș, urmă gimnaziul ortodox român „Andrei Șaguna” din Brașov (Or. Stalin). După ce-și luă maturitatea se înscrie la Facultatea de Științe (secția Matematici) din București. Între 1901—1904 a făcut cursurile la Institutul Teologic din Sibiu. Iar între 1904—1906 și-a desăvîrșit pregătirea la Facultatea de Teologie din Cernăuți. Pînă la 1920 a funcționat ca profesor de religie la școlile din Făgăraș. De la 1920 pînă la 1940 a fost profesor de Istoria bisericească universală la Academia Teologică din Sibiu. În 1940 a fost pensionat, continuînd să citească și să scrie.

Afară de frumoasele lecții, ce le-a ținut studenților teologi, și de conferințe, prof. **Ilie I. Beleuță** a tipărit o mulțime de articole, de studii și de lucrări. Articolele și studiile le-a tipărit în „Telegraful Român” și „Revista Teologică” din Sibiu. În aceste articole, studii și lucrări, el a arătat că biserica ortodoxă are adevărata credință, că unirea Bisericilor se poate face numai pe baza adevăratei credințe, că Biserica ortodoxă este legată de viața poporului și trebuie să fie mijloc de apropiere între popoare, ș. a. În deosebi a tradus în românește scrierile unui mare teolog francez, **Vladimir Guettée**, care a trecut de la romano-catolici la ortodocși. Între altele: „Catehismul sobornicesc” (1913) și „Amintiri ale unui preot romano-catolic ajuns preot ortodox” (1939).

A adunat ca o albină harnică învățături din cărți și le-a dat spre hrană studenților teologi și cititorilor. A stat în slujba Bisericii ortodoxe cu toate darurile minții și inimii sale.

De aceea, la venerabila vîrstă de 80 ani, Biserica îi e recunoscătoare și-i urează ca Domnul să-i răsplătească osteneala cu darurile Sale cele bogate.

Biserica ortodoxă din India

Creștinismul a ajuns în India prin sf. apostol **Toma** și a fost adevărat acolo în veacul VI, de către călătorul alexandrin **Cosma**. Dar din cauza unor împrejurări vitrege, cînd patriarhia Antiohiei, de care depindea și India, a ajuns pe mîna nestorienilor și apoi a monofiziților, și creștinismul ind a fost prezentat greșit în ochii bizantinilor, încît aceștia au fost de părerea, că creștinii sf. **Toma** de pe coasta apuseană a Indiei, din Malabar, ar fi cu toții eretici eterodocși. Grea a fost viața Indiei, sub stăpînirea mahomedană a Marelui Mogul, dar nici mai ușurată nu le-a fost situația sub stăpînirea colonială engleză. De aceea s-au căutat și alte legături; atunci o parte dintre creștinii sf. **Toma** din Travancore s-au adresat Patriarhiei ecumenice, în 1938, cerînd misionari, pentru a putea reveni în sinul Bisericii ortodoxe mame. Au răspuns la apel în deosebi arhiepiscopul rus **Nestor**, conducătorul școlii de misionari pentru Manciuria și China, precum și episcopul sîrb **Nicolae Velimirovici**. Aceștia au luat contact cu conducerea acestor creștini, conduși de un catolicos. Dar izbucnirea celui de al doilea război mondial a îngreuiat organizarea bisericii ortodoxe inde pînă în 1947, cînd și-a pus în frunte un catolicos ales reglementar, pe **Moran Mar Vasile II**, și s-a organizat cu 8 eparhii, dintre care 4 mitropolii și 5 episcopii, cu 2 seminarii teologice și 2 mănăstiri, ctitorite de arhiep. **Nestor**, al căror număr a sporit repede la 8. Numărul inițial de credin-

cioși se cifra la 600.000. Apoi catolicosul **Moran Mar Vasile** a căutat să se încadreze deplin în Biserica ortodoxă universală și de aceea, în 1953, a luat contact cu lumea ortodoxă greacă și slavă, afirmînd că creștinii săi respectă aceeași credință, care a fost decisă la sinodul IV ecumenic, dar care a fost greșit formulată pentru inzi. Astfel în 1955 s-a realizat legătura reciprocă cu Patriarhia ecumenică, iar în 1956 au fost trimiși delegați la Patriarhia rusă, romină, sîrbă și bulgară, pentru definitivarea raporturilor oficiale și recunoaștere ca Biserica ortodoxă autocefală, în cadrul Ortodoxiei întregi. În această vreme misionarismul ind a fost atît de însuflețit, că numai în cursul anului 1956 numărul credincioșilor a sporit cu alți 120.000 de membri noi, ai bisericii ortodoxe inde.

Prof. M. ȘESAN

Sf. ierarh Sava Brancovici

(Urmare din pag. 3)

Hotărîrea: să se lepede de vlădicie și să se dea pe mîna craiului să-l pedepsească.

La această judecată nedreaptă ierarhul **Sava**, din pricina bolii sale, n-a putut fi de față. Zăcea și-acum chinuit de pelagră. Veni la el fratele **Gheorghe**, care-i vesti păgîneasca osîndă. Ierarhul, însă nu se tulbură, ci grăi liniștit:

— Eu, risipitor? Eu, care de trei ori înviațam din cenușă mănăstirea, ca pe-o mireasă împodobindu-o? Eu, care de trei ori izgonit am fost din scaun și prădat și de trei ori l-am dobîndit din nou, l-am înzestrat și înflorit? Eu, care cerșit-am milă pravoslavnicilor, să vărs, vistieriei crăești, an de an, atîtea dări bisericești, scutind de apăsări pe atîția fii sufletești, bieți iobagi nemeșești?...

— Și-apoi, eu, netrebnic? Eu, care de atîta vreme port iarna bătrîneții în spinare? Eu, care-s măcinat tot de durerile pelagrei? Eu, care-s cu-n picior în groapă? Eu, care nici le mesele crăești, în zilele de post, nu duceam carne la gură, ci numai cîte-o felie de ridiche? Eu, care în afară de sora mea **Ecaterina**, n-am răbdat femeie în casa mea? Și chiar și pe ea, numai la prilej de boală!...

Și-au bătut joc și de legile dumnezeiești, și de cele omenești și de mine... Dreptatea, însă, și din morți învie.

Pe cînd își făcea el spovedania, un sgomot pripit se auzi în foisor. Se deschise apoi furtunatic ușa și cîțiva aprozi năvăliră în casă. Înșfăcară-n clipă pe ierarh și între risete și glume îl scoaseră în curte, unde-l încărcară pe-o mirtoagă și nu se opriră cu el pînă-n temnița craiului, unde i se-ncepură muncile.

Ele sporiră în castelul de la Iernut și se aspiră apoi în cătușile Vințului. Din ele îl scoteau numai în cămașă și-l cîrbăceau cu bice așa de cumplit, de cădea și cămașa și carnea de pe trupul lui. Din pricina acestor cazne, vechea boală i s-a înrăit și-n chinurile ei s-a și prăpădit, săracul...

A murit, dar adevărata credință fără smin-teală a mărturisit...

Cade-se dar pe cuviosul ierarh **Sava**, ca pe un sfînt să-l cinstim și cu evlavie să-i rostim:

— „Cela ce legături și bătaii și temniță și moarte, pentru mărtirisirea credinții tale ai răbdat, sfinte ierarhe, roagă pe Dumnezeu biserica să ne-o păzească, credința să ne-o întărească și cu darul ei să ne mîntuiască”.

Pomenirea lui se face în Biserica din Ardeal la 24 aprilie în fiecare an, ca a unuia ce dreapta credință a păzit și pentru aceasta a suferit. Lupta lui a fost o piatră de temelie pentru întărirea Bisericii noastre și propășirea poporului român.

Pr. A. Nanu